

UREDNIŠTVO ZARJE je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 8 (biskarna l. nadst.). Uradni ure za stranke so od 10. do 11. dopoldne in od 5. do 6. popoldne vsak dan razen nedelj in praznikov. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

NABOČNINA: celoletna po pošti ali s pošiljanjem na dom za Avstro-Ogrsko in Bosno K 21.60, polletna K 10.80, četrtletna K 5.40, mesečna K 1.80; za Nemčijo celoletno K 26.40; za ostalo inozemstvo in Ameriko celoletno K 36.—.

Posamezne številke po 8 vin.

ZARJA

ZARJA izhaja vsak dan razen nedelje in praznikov
ob pol 11. dopoldne.

UPRAVNIŠTVO se nahaja v Selenburgovi ulici št. 6, II., in uraduje za stranke od 8. do 2. dopoldne in od 3. do 7. zvečer. Inzerati: enostopna petletnost 30 vin., pogojen prostor, poslana in reklame 40 vin. — Inzerati prijema upravništvo.

Nefrankirana ali premalo frankirana pisma se ne sprejemajo.
Reklamacije lista so poštne proste.

Stev. 492.

V Ljubljani, v soboto dne 25. januarja 1913.

Leto III.

Carigrajski prevrat.

Demonstracije aranžirane. Vojni minister Nazim ubit. Nejasnosti in zmešnjave. KomPLICIRAN položaj.

Novije vesti iz Carigrada prinašajo za silo nekoliko svetlobe, ki zadostuje toliko, da postaja Kijamilova demisijska razumljiva. Prva vest, da je vso revoluto izvršil Enver-beg s par sto sofi — nekatera poročila so govorila kar določno o tristotih, drugi o dvestotih demonstrantih — bila je že za enkrat neresnična. Število demonstrantov sicer tudi poznejši telegrami doseže še niso povedali; vendar pa govore zadnja poročila o množici, ki je nosila zastave in o množicah radovednežev, ki so se zbirali po ulicah do Porte. Tudi hodže so bili poleg, in so recitirali molitve. In veliki oddelek vojaštva, ki so bili zaradi varnosti postavljeni po ulicah, so mirno pustili demonstrante do njihovega cilja.

Mladoturški puč je bil torej s preudarkom aranžiran in vojaštvo je bilo — vsaj deloma — zapleteno v zaroto. Pri mladoturkih ni to nič novega. Nekdaj so mobilizirali vojake zoper ab-solutizem, zdaj jih vlačijo v zaroto zoper mir. Ali vedno je njihova zaslomba pri vojaki. Z drugimi krogi je nekoliko drugače. Ko so se mladoturki borili za konstitucijo, so bili na čelu njihovih nasprotnikov hodže in sofi — mohamedanski popi in njih vajenci, kot glavni zastopniki vsake reakcije. Zdaj imajo mladoturki poleg oficirjev glavno hodže in sofi na svoji strani. Take pikantnosti si včasih dovoljuje zgodovina.

Med demonstracijo je bil Kijamilov vojni minister Nazim-paša ubit. Torej je bila »manifestacija« vendar nekoliko več kakor »hrupna«. Ta moment z doseganji vestmi še ni dovolj pojasnjen. Ali ministri se ne ubijajo tako meni nič tebi nič s samimi protivladnimi klici. Pristnik na Kijamilov kabinet je imel že toliko sile, da je njegov odstop sedaj precej razumljivejši nego je bil včeraj.

Ali popolnoma nejasno je, kakšna politična ideja vodi mladoturke. Da je bil sklep Kijamilovega kabineta in Divana, odreči se miru na ljubo tudi Odrinu, za Turke bridel, to jim verjame vsak človek. Saj pred štiristo leti tudi prejšnji posestniki balkanskih krajev niso bili navdušeni, da so morali svoja mesta in svoje dežele izročiti Turkom. Dokler prisegajo države na vojno in jo priznavajo za najvišjo sodnico, je bilo vedno tako, da so se morali oni vdajati, ki so bili premagani. In kakor so bili Turki po svojem prihodu iz Azije vajeni te zmagovati in zmagovati, tako so se morali privaditi porazom, ko se je kolo začelo obračati. Prijetno to ni. Ampak politika občutkov ni bila skoraj nikdar zdrava. Zlasti kadar je srce iritirano, se rado skrega s pametjo. Kakor kaže, je pri mladoturkih ta spor prav akuten in globok.

Res je, da pripovedujejo carigrajski telegrami o vsakovrstnih junaštvih, ki se zdaj skoraj nenadoma pojavljajo v Turčiji. Talaat-beg je takoj, ko je prevzel notranje ministrstvo, pripovedoval Reuterjevemu žurnalizmu, da je nova vlada odločena za vsako ceno ohraniti Odrin. Nova vlada izdaja proklamacije. Iz Odrina je baje Sukri-paša brzojavil, da bo pokončal mesto, si prokrčil pot skozi bolgarsko armado in marširal proti Carigradu. In zagotovil, da bo Turčija branila svojo čast, svoj ugled itd., se zdaj ne manjka. Zlo je za mladoturke le to, da se vse to junaštvo — vsaj doslej — ne more izražati drugače, kakor na papirju. Resnična dejstva, s katerimi mora tudi Turčija računati, so pa tako kruta, da se slišijo vsa sicer lepa zagotovila junaštva kakor prazne tirade, ki v takih okoliščinah prav nič ne časte deklaratorjev, ampak delajo iz njih le tragikomične figure.

Seveda bi bila imela Turčija sedaj zelo važno nalogo, in vsak Turak dobre volje bi bil lahko našel obširno polje za delo v prid svoje domovine. Ali ta naloga bi bila doma; če bi bili mladoturki tako politične glave, kakršne niso, bi bili pomagali, da se pospeši sklep miru, zato da bi prišla Turčija čimprej do svojega notranjega dela, do ureditve svojih razmajanih razmere. Še največ politične modrosti je bilo v oni londonski vesti, o kateri seveda tudi nihče ne more povedati, če res kaj tiči za njo, ki pa je govorila o novi stranki, namenjeni, da se nova Turčija uredi na azijskih tleh.

Kar so storili mladoturki, pa nikakor ne obljubuje, da bo koristilo Turčiji. Prišli so zopet do oblasti, to je res. Ali kakor je ves civilizirani svet pozdravljati njih nastop takrat, ko so rušili Abdul Hamidov absolutizem, tako se mora danes konstatirati, da so izgubljali simpatije po obrobih, dokler niso izgubili vseh. Od kar so dobili deansko moč v svoje roke, so se izkazovali politično bolj in bolj impotentne. In zlasti Mahmud Ševket, ta lepi nasprotnik Abdul Hamida, je kot politik in kot vojak prizadejal Turčiji več škode kakor njeni zunanji sovražniki. Njegovo delo je najhobi pomagalo razdelati ono mnenje, ki ga je imel o mladoturkih svet. Smatrajoč jih za resnično »mlado«, to se pravi modro stranko, za stranko napredka, svobode in kulture. Mahmud Ševket je mož krvi. Brutalno zatiranje albanske vstaje, krvo-ljono maščevanje nad premaganimi je pospešilo tiste razmere Turčiji, iz katerih je prišla

vsaj njena sedanja nesreča. Če bi bili mladoturki, ko so imeli za to čas in moč, izvršili v deželi potrebne reforme namesto da so gojili šovinizem, ne bi bila balkanska zveza nikdar dobila povoda ali pretveze za vojno. Med glavnimi krivci turške katastrofe stoji poleg Abdul Hamidove preteklosti mladoturki v prvi vrsti. In kar paradokso je, da hočejo biti ravno oni sedaj zdravniki Turčije.

Očitno je, da so si za zadnjo revoluto zopet našli zaslombe v oficirskih krogih. Z njo so vrgli starega Kijamila. Ali s samo soldatesko se danes ne dajo več vladati države; s samo soldatesko se dandanes ne dela več zgodovina. Igra, v katero so se mladoturki podali, je nevarna zanje in za Turčijo. Sami zase imajo seveda prav, če govorijo, da rajši poginejo, kakor da bi izginila turška zastava z Odrina. Vsakdo ima pravico do samomora. Ali mladoturška gospoda izpostavlja poginu vso Turčijo, in nemara misli, da ima tudi do tega pravico. To je karakteristično za tisti patriotizem, ki ga poznamo tudi iz drugih krajev. Nekoliko mladoturških oficirjev, pijanih, če ne vina, pa svojih fantazmagorij, si drzne s svojo usodo vezati usodo cele domovine. Kijamil, ki je na svoja stara leta rajši žrtvoval ves svoj oseben ugled, kakor da bi izročil državo poginu, je pa — nepatriotičen.

Nič natančnega se še ne ve o posledicah carigrajskega prevrata. Ali da ne bodo take, kakor si domišlja fantazmagorist Enver-beg, je pač gotovo. Že govorijo nekatere vesti o odhodu ruskega poslanika iz Carigrada, druge pripovedujejo o načrtu, po katerem bi si velesile razdelile azijsko posest Turčije. Ali kakorkoli se razvijejo reči, prinesejo Turčiji manj koristi in več škode, nego bi bilo ene in druge, če bi se bilo izvršilo Kijamilovo mirovno delo. Veliko so mladoturki že zagrešili nad Turčijo, toliko, da je njih prvi dobri čin že skoraj izbrisan. Nikdar pa ji niso toliko škodovali, kolikor s svojo častihlepno revoluto proti razumu in miru.

Sodrug Valentin Pittoni v tržaškem mestnem svetu.

(Konec)

Naš boj v Trstu se ni vršil nikdar zaradi vprašanja mandatov, marveč zaradi političnih principov. Tudi ne samo zaradi zvestobe do naših idealov, marveč zaradi interesov delavskega razreda.

Kakorkoli vemo, da izvršujemo tu v mestnem svetu važno in nujno delo kontrole nad mestno upravo, nam je in nam mora biti ležeče na srcu še bolj, da ohranimo mednarodno solidarnost v naših delavskih organizacijah, ki tvorijo obrambni temelj zoper vaše »Camere di lavoro« proti vašim zvezam delodajalcev, katere znajo poiskati v gotovih trenutkih tako spontano in naglo telefonično zvezo z »Narodnim domom«. In s temi nazeri se bomo bojevali proti vam še nadalje.

Kar se tiče specifičnega vprašanja slovenskih ljudskih šol smo vedno in odkrito povedali naše mnenje ne le tam, kjer smo vedeli, da nam bodo ploskali, marveč tudi tam, kjer smo vedeli, da bomo izžvižgani. Naše mnenje je, da mora občina prevzeti slovenske šole. To tudi zaradi tega, ker želimo, da se vzgajajo slovenski otroci v ljubezni in ne v sovraštvu do našega naroda.

Končno je namignil dr. Wilfan tudi na kompromis med obema narodoma. Z ozirom na slepoto, s katero sta udarjeni obe nacionalistični stranki, ne verjamemo, da bi se to lahko zgodilo v kratki bodočnosti. Toda dr. Wilfan sanja le o kompromisu med buržvazijo in buržvazijo brez socialnih demokratov. In mi vemo, da brez pomeni proti socialnim demokratom. Tudi ko se je sklepal kompromis med slovensko in italijansko buržvazijo v Istri, so vedeli, da bomo imeli od tega politično škodo. Vendar smo se tudi onega kompromisa veselili in ga favorizirali v vseh slučajih. Nad interesi trenutka smo videli tudi v tem kompromisu korist ideala, smo videli v pobratenju narodov zgodovinsko potrebo, o kateri želimo, da se izvrši čimprej.

Z vsemi silami skušate ovirati naše delo v korist delavstvu, v korist delavskemu pobratentju. Mi pa pozdravljamo odkritosrčno tudi združenje dveh buržvazij, kakorkoli vemo, da je tako združenje naperjeno proti nam.

Naše geslo je: »Delavci vseh dežel, združite se.« In mi kličemo vam: »Meščanje vseh narodov, združite se!« Mi se ne bojimo vaše narodne solidarnosti. Naj le pride. Potem bo bolj odkritosrčen in bolj civilen.

Kako je lep vojaški stan....!

V naslednjem podajamo dve sliki o »veselem« vojaškem življenju: ljudstvo nosi neizmerna bremena za vzdrževanje vojaštva, zato pa sme njegove sinove šikanirati vsak ohol

lajtnanček, ki dobiva seveda potulo za svoja dejanja pri vseh, od stotnika do ministra.

Graški »Arbeiterwille« piše: Berite naslednje pismo: »Korneuburg, 8. novembra 1912. Dragi brat! Tvoje pismo sem pravkar prejel in se ti zanj najlepše zahvaljujem. Ti bi rad izvedel, če ostanemo še dolgo časa tukaj, a tega ti ne vem povedati. Nepristano imamo vaje, pri tem je tukaj upravljen mraz in ves teden se ne pogrejem, če ne grem v gostilno. Spimo v telovadnici, 260 mož leži na tleh, drug na drugem. Ne bo več dolgo trajalo in vsi homo ušvi. Jaz sem se zgledal bolnega, a zato mi je naložil stotnik dva dni ostrenejega zopora. Sploh ne sme nihče zboleti, dokler se ne zgrudi. Pri nas so kaj žalostne razmere, a postalo bo še slabše. Če pojdemo na mejo, se nam ne bo moglo goditi hujše. Prihodnji teden se bo odločilo, ali ostanemo tukaj, ali odidemo kam drugam. Pozdravi najlepše starše, brate in sestre. Tvoj brat Karl. C. kr. železniški regiment, 4. kompanija, Korneuburg.«

Torej vojaka, ki se javi, da je bolan, pahnjejo za dva dni v zapor, namesto da bi mu poskrbeli zdravniško pomoč in mir. V mrzli telovadnici je moral spati še nadalje. Karol Fuchs, tako se piše ta vojak, seveda ni ozdravel, ko je odšel dvadnevni poostreni zapor, temveč njegovo stanje se je poslabšalo tako močno, da se celo pri vojakih spoznalo, da je res bolan in so ga zato težko bolnega poslali domov. 2. januarja 1913 se je pripeljal z vlakom v Fürstfeld, a je bil tako slab, da ni mogel pota do domače vasi, ampak je ostal čez noč pri svojem bivšem delodajalcu. Prihodnji dan je bilo njegovo stanje tako, da je šel v bolnišnico in 11. januarja je umrl. Z njim so izgubili starši krepko oporo. Ko bi bil dobil pravočasno zdravniško pomoč namesto zopora, bi bil najbrže okrevale.

Liberški bratski list »Vorwärts« pa poroča:

»Smejal bi se bil, ko bi vas bil videl mrtvega; konj naj vam bi bil z vsemi štirimi podkvi razdrobil glavo.« To sirovo željo je zaklical lajtnant Zaar od 4. eskadrona 4. dragonskega polka v Welsu. Dragonec Andrej Guš, ki služi tretje leto, je bil padel v jahalnici s konja. Z bičem je tolkel lajtnant po dragoncu, kakor da je bil zbesnel, in kričal: »Svinja, ali boš tekel takoj, da prideš zopet na konja.« S temi ljubeznivostmi je najbrže skušal obuditi nezvestega dragonca k življenju. Polkovni zdravnik dr. Kirchner je konstatiral s krvjo zalite srage na vojakovem hrbtu. Udarci so morali biti torej kaj krepki, ker drugače bi se ne poznali na telesu, ker je bil dragonec obleden v debelo zimsko suknjo. Dragonec je dobil nato tri dni samotnega zopora, a ritmojster mu je pozneje odpustil kazen in odstopil vso zadevo divizijskemu poveljniku v preiskavo. 18. januarja je moral priti Guš k polkovnemu raportu in pozvali so ga, naj se pritoži. To se pravi: bomo že tako uredili, da se vsa stvar potlači. Temu je bilo tudi res tako. Dragonci, ki so bili priča, ko je lajtnant obdelaval Guša, so bili pozvani v pisarno eskadrona in so morali podpisati zapisnik, ki ga jim pa ni nihče prebral. Tako postopanje je vse prej kakor pa pravično. Med dragonci je bil pa vendar eden — novinec — ki ni hotel podpisati kar tako. Ali stražmojster se je zadr nanj: »Vi boste še krepko čutili Vaša tri leta, ker tri leta bomo še skupaj!« Tako postopanje naj potem razjasni zadevo, naj razkrije krivca.

Ljudstvo naj molči in daje.

Zmaga jekleneza trusta v Ameriki.

Dolgtrajni proces dinamitardev je končan s popolno zmago jekleneza trusta. 38 uradnikov Stavbino-železarske unije je bilo spoznanih za krivce prevažanja razstrelilnih snovi na osebnih vlakih ali t. zv. dinamitne zarote. Sodišče je naložilo krivcem najostrejšje kazni od enega leta do sedem let. Sedem let je dobil samo predsednik mostovnih in stavbinih železarjev. Osem je obsojenih na šest let; dva na štiri; 13 na tri; 4 na dve; in 6 na eno leto in en dan je bil v zvezni ječnici v Ft. Leavenworth, Kans. Pefim krivcem je sodišče kazni suspendiralo. Istotako tudi dinamitardevi Edvardu Clarku iz Cincinnati, ki je med obravnavo priznal krivdo in od tedaj naprej postal vladna priča.

Obsojenci so zahtevali obnovitev obravnave, a jim je višje sodišče ni dovolilo. Najet je bil poseben vlak, na katerem so bili obsojenci odpeljani v ječo. American Federation of Labor bo naredila priziv na vrhovno zvezno sodišče, kakor se je izrazil predsednik Gompers.

Tako se je končalo delo dinamitardev, katerih glava sta bila brata Mc Namara. Vse se je tako končalo, kakor je želel jekleni trust, ki se je že dolgo najsrditeje boril proti organizaciji, h kateri spadajo obsojenci. Poskušal je to organizacijo uničiti na vse mogoče načine. Ker drugače ni šlo, je upregel v svoj voz ves vladni režim: in ta je opravil svoje delo.

Socialisti se nikakor ne strinjajo z dinamitarsko taktiko. Borimo se proti uporabljanju nasilja v delavskem boju. Direktno akcijo in sabotažo kar najstrožje obsojamo. Pripomnjeno

bodi, da nobeden izmed dinamitardev ni član socialistične stranke, dasi hočejo vse obesiti socialistom na vrat. Zavedajočim se tega dejstva nam je lahko umljivo početje dinamitardev, kateri gotovo niso brez vsake krivde, dasi ni vse njihovo, kar so naprtili na njihova pleča, celo nedolžne žrtve so med njimi. Kot »simple« unionisti Gompersovega kalibra niso poznali in ne poznajo politične akcije in so, uvidevši neuspešnost svojega boja proti Narodni zvezi stavbenikov z jeklenim trustom na čelu, zato so segli po nasilju v nadi, da znajo nad svojimi nasprotniki. Namesto zmage so si priborili ječo. Zmagal je jekleni trust. Pa kako bi tudi ne, saj je imel v svoji službi nešteto špijone v organizaciji sami, ki so hujskali k nasilju in drugim protipostavnim sredstvom ter tako nastavljali past, v katero je imel jekleni trust vjeti delavsko organizacijo. Kakor hitro so storili prvi korak v smeri nasilja, je bila njihova usoda zapečatenata, kajti nazaj niso mogli več. Pravi vzor takega špijona je izdajica Mc Manigal, ki je izdal brata Mc Namara in vse druge dinamitarde. On sam je izvršil več razstrelb, da je tako tem lažje zapeljeval druge. Da pa uide zaslužni kazni, se je udinjal v službo vlade, ki mu je za storjeno uslugo odpustila vsa zločinstva. Razume se, da je vse to že naprej dogovorjeno med vlado in kapitalisti, kajti ako bi taki Efijsiti ne bili že naprej zagotovljeni, da se jim ne skrivijo niti las, bi si gotovo ne upali riskirati svojega življenja.

Ta nesrečni slučaj bo nedvomno dobra šola za vse one, ki se na eni strani bojujejo proti roparskemu kapitalizmu, na drugi strani pa glasujejo in zagovarjajo tisti kapitalizem, ki jih davi, izsesava in izkorišča. Ti ljudje pač mislijo, da je delavsko vprašanje rešeno s tem, ako dobe delavci nekaj centov več na dan, a vse drugo naj gre, kakor hoče; a ne pomislijo na to, da jim kapitalisti tri cente nazaj vzamejo, ako jim dajo dva. Ameriški delavci so morali najprej naučiti uporabljati obe roki razrednega boja — politično in gospodarsko, a ne samo eno. Predvsem pa jim je treba zdravega razuma in trezne sodbe pri njihovih akcijah, sicer bodo deležni še nešteti takih novoletnih daril, kakršnega so dobili letos.

Ljubljana in Kranjsko.

— Mož — beseda! »Delo proti pijančevanju je čimoljubno, koristno in narodno, ki krepki moč dežele. Deželna oblast bo ta boj zasledovala in v okviru deželne uprave storila vedno svojo dolžnost, zakaj škodljive posledice pijančevanja, osobito zganjarstva, se kažejo vsepovsod. Nisem prijatelj vojne, ampak sveta vojno zoper alkohol pozdravljam z veseljem in želim zmage!« Tako se je odrezal kranjski deželni glavar dr. Susteršič 29. decembra lanskega leta na slovenskem protialkoholnem kongresu v Ljubljani. Hokus pokus — abrakadabra: stara figura je izginila kakor kafa, tu imate novo podobno. V četrtek je sodrug dr. Renner vložil v finančnem odseku poslanske zbornice naslednji predlog: »Desetina povečanega davčnega dohodka, ki se pokaže vsled zvišanja davka na žganje po 50 vinarjev, je odkazati posebnemu fondu za pobijanje pijančevanja in za ustanovitev zdravilišč za pijance. Fond upravlja minister notranjih zadev in se upravlja po predlogih najvišjega zdravstvenega sveta«. Med poslanci, ki so v poimen-skem glasovanju odklonili umestni predlog za uvedbo alkoholne desetine, se blešči tudi ime deželnega glavarja kranjskega. V svojem srcu je dr. Susteršič nemara poln Kalanovega protialkoholnega duha, ali kaj, ko je duša njegova zastavljena vladi!

— Razmere pri I. ljubljanskem zavodu za zaklepanje in straženje. Prijatelj našega lista nam piše: Pred kratkim se je zgledal pri meni znanec in me poprosil, če bi mu mogel preskrbeti delo, ker je brez službe. Začuden sem ga vprašal, zakaj da je izstopil iz dosedanje službe pri I. lj. zavodu za zaklepanje in straženje sedaj sredi zime, ko je brezposelnost največja in ko ima vendar doma pet otrok. Znanec pa mi je nato odgovoril, da ni zapustil prostovoljno službe, ampak da je bil odpuščen. Prosil sem ga, naj mi pojasni zadevo in nato mi je pripovedoval to-le: Nekoč sem se pogovarjal s svojimi tovariši o naših službenih razmerah. Služba stražnikov je naporna, a plače, ki jih daje zavod, sramotno nizke. Začetna plača znaša 70 K, a od teh odtegnejo prispevke za zavarovanje zoper nezgode, za bolniško blaginjo in za kavčijo. Vsega skupaj okoli 5 K. Ob tej draginji živim in stanovanjem je življenje s 70 K na mesec uprav pasje. Najvišja plača, ki jo lahko doseže nadstražnik je pa — 85 K. Res sijajna plača! Da bi bili kedaj prosti stražniki, o tem ni niti govora. Noč za nočjo morajo biti v službi. Ker je ravnatelj že nekoč sam omenil, da bo dovolil tedenski počitek, ki ga imajo delavci po vseh obratih in v vseh tovarnah, so se stražniki zedinili, da napišejo prošnjo in spomnijo ravnatelja obljube. Mene so tovariši naprosili, da naj spišem prošnjo. Nisem namreč do takrat vedel, da je to velika pregreha, če spomni delavec gospodarju dane obljube. Ravnatelj je stražnikom obljubil, da bo rešil prošnjo takoj po novem letu in jim dovolil eno noč prosto v tednu. Napravili smo pa še posebno prošnjo, naj nam ravnateljstvo dovoli, da

bi pri naročnikih pobirali za novo leto. 10 prošnja smo pa napravili za ozirom na prepričanje lanskega leta, ko je pobiral novoletna darila za stražnike neki kontrolor zavoda, a stražniki niso dobili od teh daril nič facka, čeprav je dotični kontrolor nabral okoli 500 K. Od stražnikov še danes nihče ne ve, kam da je izginil oni denar, kdo da ga je dobil za novoletno darilo. Stražniki, katerim je bilo namenjeno, prav gotovo ne. Na to prošnjo za pobiranje novoletnih daril je naznanilo ravnateljstvo, da bo samo določilo tri stražnike, ki pojdejo k naročnikom pobirati novoletna darila in da jih bo potem razdelilo ravnateljstvo. Nestrpnost smo čakali rešitve prve prošnje za tedenski počitek. 15. t. m. smo ravnateljstvo še enkrat prosili, naj vsaj kmalu reši prošnjo za počitek. Ravnateljstvo jo je res hitro rešilo in sicer prav na podjetniški način: mene je ravnateljstvo kratkoma odpustilo iz službe, ker sem spisal dotično prošnjo, češ, da sem hujskač. Sredi zime, s petimi otroci, so me postavili na cesto! Sicer pa nisem prvi od starejših stražnikov, ki se mu je zgodilo tako. Ravnateljstvo ima namreč ta-le sistem: Kakor hitro ima več starejših stražnikov, ki jim mora plačevati nekoliko več, jih odpusti in nadomesti z novimi, katerim plačuje po 70 K.

— **Idrija.** Denuncianti se pojavljajo zadnje čase v našem mestu. Pred nekaj meseci je podla duša ovadila državnemu pravdniku v Ljubljani bivšega tajnika obrtniške bolniške blagajne v Idriji, da je poneverjal denar vseh korporacij v Idriji, ki se jih je podlež sploh izmisliti mogel. Uspeh je bil ta, da so začeli tozadevne preiskave in naprtili nepotrebne sitnosti nekaterim osebam. Pred nekaj dnevi se je pa zopet znašel podoben subjekt ter ovadil celo vrsto trgovcev in »Občno konsumno društvo«, da prodajajo špirit brez dovoljenja. Ker je denunciant, ki je to storil, odvisen od milosti drugih ljudi, se je podpisal s krivim imenom, da bi ga ne poznali. Konsumnemu društvu s tem dobrotnik ne bo škodoval, ker ima društvo tozadevno dovoljenje. Lahko pa se to pripeti komu drugemu izmed naznanjenih. Prepričan pa naj bo škodoželje, da ga dobro poznamo in mu bomo brez podlež denunciacije pomagali, da ga bodo tudi oni, od katerih milosti živi, spoznali kot človeka, ki ni vreden podpore. Čudimo pa se tudi oblasti, da se ozira na take ljudi, ki si ne upajo povedati, kdo da so.

— **Iz Žirov.** (Dopis.) Na tukajšnji obrtni šoli poučuje »krščanski nauk« kaplan Frelj, ki pa največkrat pozabi pri tem pouku na katekizem, najbrže mu je predolgočasen, ter razklada klerikalizem in agitira zanj. Navdušenje za klerikalizem ga zapelje dostikrat tako daleč, da pozabi na nauk ljubezni in da namesto tega opravlja službo beriča. Vajenci, ki prihajajo k pouku iz oddaljenih krajev, gredo po naročilu mojstrov pred poukom na pošto po pisma in časopise za svoje mojstre. Seveda morajo vzeti te stvari potem s seboj v šolo. Kaplana raztogoti vsak profiklerikalni list, zlasti pa »Zarja« tako, da se repenči kakor puran, če vidi rdečo barvo. Vsa strast fanatičnega klerikalca vzkipi tedaj v njem in gorje fantu, ki mu pride ob takem času v pest. Tako je pred kratkim zapazil pri 16letnem učencu v žepu sukničja časopis, ki ni imel napisane »Slovenec« in že ga je začel neusmiljeno pretepiti, brcati in lasati in končno ga je sunil iz sobe. Na roki mu je blagi gospod katehet prerezal kožo z nohti in ga sploh tako premikastil, da je fant bolela ves dan prav močno glava. Da ste živeli ob času inkvizicije, gospod kaplan, bi vas gotovo španški Ferdinand imenoval za velikega mojstra. Sicer pa žirovski mojstri ne pustimo v šoli pretepiti vajencev in zato bomo poskrbeli, da bo gospod kaplan na pristojnem mestu izvedel, kako da se poučuje krščanski nauk. Tako ravnanje s povsem nedolžnimi vajenci nas je privelo pa tudi k razmišljanju, če bi ne bilo veliko bolje, da bi se sploh iz učnega načrta obrtnih šol izpustil verski pouk, ki ga katehetje povsod le izrabljajo za politično agitacijo. Seveda ne bodo dali klerikalci tega orožja radovoljno iz rok, ker dobro vedo, da kdor ima mladino, ima tudi bodočnost, ampak vkljub temu ne smemo izpustiti nobene prilike, kjer lahko poudarjamo zahtevo: Proč z verskim poukom iz obrtnih šol! — Pri nas imamo tudi prav »vzornega« župana. Pretepa in muči svojo ženo in daje tako lep zgled zakonskega moža s katoliškim prepričanjem vsej občini. Naš dični župan Petrič, fanatičen klerikalec, se je moral zaradi pretepanja svoje žene že večkrat zagovarjati pred sodnijo in je bil tudi že obsojen. Kako da je vnet za ljudski blagor in kako da skrbi za napredek občine, ki mu je izročena, kaže tudi dejstvo, da skuša preprečiti z vsemi močmi nepotrebno avtomobilno zvezo od Žirov do Škofje Loke. Vsi občani z veseljem pozdravljajo in nestrpnost pričakujejo to zvezo, zlasti še, ker se je izjalovil železniški projekt, le naš župan, poglavar občine, nasprotuje, ker mu jasen pogled za gospodarske potrebe občine kali strankarski fanatizem. Mož bi najraje vse pohrustal, ki niso njegovihazorov. Ali vse kaže, da ne bo več dolgo gospodaril, kajti kdor seje veter, žanje vihar!

— **Za vojaškotaksne obveznike** poteče rok za zglastev dne 31. t. m., na kar posebej opozarjamo, da se obvarujejo kazni.

— **Letošnje domobranske orožne vaje** se bodo vršile v štirih dobah in sicer nekoliko od srede meseca aprila do približno konca meseca septembra. Ob času žetve ne bo orožnih vaj. Z ozirom na svoje stanovske razmere si vsakdo lahko izbere periodo, v kateri želi doslužiti svojo orožno vajo. Tozadevno se je v Ljubljani zglastiti z domobransko knjižico v mestnem vojaškem uradu v »Mestnem domu« in sicer najkasneje do 15. februarja t. l. Zakasnele prijave na preložitve orožne vaje se z ozirom na pravkar navedeno ugodnost najbrže ne bodo mogle upoštevati.

— **Vsa ljubljanska društva** brez izjeme morajo najkasneje do 1. svečana t. l. predložiti mestnemu magistratu sumarične izkaze vseh svojih članov.

— **Promocija.** Danes bo na graški univerzi promoviran za doktorja prava s. Karol Škapin, odv. kandidat, sedaj v sodni praksi v Trstu. Častitamo!

— **Tržič.** V jetičnem krščansko socialnem glasilu tarna nekdo, da se tukajšnjemu delavstvu ne godi dobro zaradi balkanske krize. Farizej naj bi povedal, da klerikalci zvesto hlapčujejo militarizmu in vladam, ki nakopavajo narodnim vojne bridkosti.

— **Halejev komet se vrača,** s prostim očesom bo viden na predpustni veselici, ki jo priredi »Vzajemnost« v Tržiču dne 1. februarja v gostilni pri Kavčiču. Spored je jako bogat. Začetek ob 8. zvečer; vstopnina 20 vinarjev za osebo.

— **Tržič.** Lepo uspelo predavanje sodruga Etb. Kristana je močno zbudilo v oči naše cerkvene uradnike. Fajmošter Potokar in njegova adjutanta izlivajo že dva tedna svojo onemoglo jezo nad socialnimi demokrati in zavijajo in obračajo s svojo omejeno pametjo Kristanova izvajanja. Da damo prečistiti duhovščini nekaj nove snovi za nedeljske pridige in za hujskanje med tednom, nameravamo prihodnji mesec prirediti zopet predavanje in že sedaj vabimo protisocialistične križarje, da se ga udeležijo.

— **Umrli so v Ljubljani:** Marija pl. Hollegha, roj. Kosler, soproga vpokojenega c. in kr. polkovnika, 55 let. — Terezija Kavčič, hči skladiščnega sluga drž. železnice, 19 ur. — Jakob Doln, hlapec, 64 let. — Anton Krek, bivši gostilničar, 65 let.

— **S trebuchom za kruhom.** V četrtek se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 27 Hrvatov, 6 Macedoncev in 4 Slovenci, nazaj je prišlo 45 Hrvatov in 17 Macedoncev. V Hrb je šlo 16, v Buchs pa 14 Hrvatov. 17 Kočevarjev se je odpeljalo na Dunaj.

— **Se ena tatvina v izloženem oknu.** V sredo zvečer sta dva okoli 17 let stara fanta s ponarejenim ključem odprla izložbeno okno pri nožarju Antonu Lebnu na Starem trgu, kjer sta ukradla tri žepne nože, potem pa okno zopet zaklenila in izginila.

— **Brez dovoljenja** so se hoteli odpeljati v Ameriko Mihael Mešič in Ivan Žagar, oba iz Delnic pri Reki in Valentin Brekovič iz Miševiča pri Zagrebu, ter se odtegniti vojaški dolžnosti. Namera se jim ni posrečila, ker je vse na južnem kolodvoru nadstražnik Večerin pred odhodom vlaka ustavil in aretiriral. Oddali so jih pristojni oblasti.

— **Zaradi prepovedanega povratka** sta bila aretirana leta 1879, v Podhruški pri Kamniku rojena slaboglasna Marija Repanškova in leta 1866, v Šmartnem rojeni ter v Moste pristojni Ivan Presetnik. Oba so oddali pristojnemu sodišču.

— **Izgubljeno in najdeno.** Gospa Ana Murgljeva je izgubila denarnico z manjšo vsoto denarja. — Neki gospod je izgubil v papirnatem zavitku 75 K. — Učenec Filip Kalan je našel zlat poročni prstan, kateri se dobi pri najdišču na Rimski cesti št. 10. — Šolski učenec Makso Škrli je našel navaden zlat prstan.

— **Kinematograf »Ideal«.** Spored za soboto 25., nedeljo 26. in ponedeljek 27. t. m.: 1. Gaudmontov teden. (Kinematografska poročila o najnovejših dogodkih, športu, modi, literaturi itd.) 2. Napad. (Dva dela. Amerikansko mojstrsko delo. Indijanska drama. Posnetek prizorov, ki so se dogodili v resnici za časa vojne amerikanske vlade proti Indijancem. Pri vseh predstavah.) 3. Zavzetje Lješa. (Balkanski vojni film s prizori iz boja.) 4. Spokornik sreče. (Mimična drama v treh delih s Suzano Grandais. Samo zvečer.) 5. Moric in mala Ema. (Velekomično s Princem.)

Stajersko.

— **Seja revirnega odbora južnega rudarskega revirja** bo v torek dne 28. januarja t. l. ob pol 10. dopoldne v rudarskem tajništvu v Trbovljah. Odbornike pozivljamo, da se seje pravočasno udeležijo.

— **Trbovlje.** Vse sodruge in sodružice vabimo na predpustno veselico, ki jo priredi rudarski pevski zbor »Vzajemnost« jutri v prostorih gostilne pri »Spancu« v Trbovljah. Spored: Mutast muzikant, burka v enem dejanju. Petje. Godba. Po sporedu ples, šaljiva pošta, papirnata bitka itd. Godbene točke proizvajajo iz prijaznosti trboveljski oktet »Balkan«. Začetek veselice ob 7. zvečer. Cene sedežev: prvi dve vrsti stolov po 1 K, drugi dve vrsti po 80 vinarjev, ostali sedeži po 60 vinarjev, stojišča po 40 vinarjev. K mnogobrojni udeležbi vabi najljubše odbor.

Koroško.

— **Na vojaškem vežbališču v Celovcu** se je ustrelil 19letni pek Franc Stessl. Bil je zvečer v gledališču, igrali so »Tristan in Isolde«, takoj iz gledališča pa je šel na vežbališče in izvršil samomor. Ustrelil se je dvakrat, odpeljali so ga v brezupnem stanju v bolnico.

— **Zastrupljenje s premogovnim plinom.** V celovški okolici so stanovali skupno v eni sobici Tržičani 50letna perica Helena Oblakova, njena hči Katarina in njen zet Silvester Gratzler. V torek dopoldne so našli v sobici vse tri mrtve. Zakurili so si zvečer peč, in da bi se ta prehitro ne shladila, so zaprli odvod v dimnik. V sobi se je nabral premogovni plin, ki jih je umoril.

Goriško.

— **Nabrežinska podružnica klesarjev** priredi v nedeljo 26. t. m. cvetlični plesni venček s šaljivo tombolo, koriandoli itd. Plesni venček se prične ob 8. zvečer in bo trajal do 5. zjutraj v novi dvorani gosp. Ignaca Tanceja. Opolnoči se bodo delile cvetlice. Pri plesu igra nabrežinski orkester. Vse sodruge in sodružice iz Nabrežine in okolice vabimo, da se udeležijo plesne prireditve v kar največjem številu. Nikomur ne bo žal, ki pride v nedeljo zvečer na

ples, ker zabave bo obilo. Vstopnina za gospe 2 K. Dostojnim maskam je vstop dovoljen.

— **Javen ljudski shod v Renčah pri Gorici.** V nedeljo 26. t. m. ob pol štirih popoldne bo v dvorani g. Žnidaršiča v Renčah javen ljudski shod s sledečim dnevnim redom: Pomen strokovne organizacije zidarjev, poročila sodrug Petejan iz Trsta. Politični položaj in delavstvo, poročila sodrug dr. Tuma iz Gorice. — Zidariji v Renčah in okolici, agitirajte za nedeljski shod!

— **Gorjansko na Goriškem.** Gorjanski fantje prirede javen ples 4. februarja v gostilni g. Merzinca. Igrala bo godba iz Mavhinj. Ples bo trajal od 1. popoldne do 11. ponoči. Na ples uljudno vabijo fantje iz Gorjanskega.

— **Kroglo iz puške si je pogol v prsi** korporal Dolenec od planinskega polka v Gorici. Prenesli so ga takoj v bolnišnico. Dolenec je v bolnišnici umrl.

— **Goričan — avstrijski vohun.** Pred porotnim sodiščem v Vidmu se je vršila obravnava proti Ivanu Komarju iz Gorice zaradi vohunstva v prilog Avstrije. Obtožnica dolži Komarja, da je pod neko pretezo zvalil laškega risarja obmejnih utrd. Sforco, na Avstrijsko, kjer mu je neki avstrijski častnik ponudil veliko vsoto denarja, če mu preskrbi načrte laških utrd. Sforza je ponudbo zavrnil; vrnil se je v Videm in naznanil zadevo laški vojaški oblasti. Sforza je nato zvalil Komarja v Videm, kjer so ga aretirali. Komar vsako krivdo odločno taji. Porotniki so pa kljub temu izrekli krivdorek in sodišče je obsodilo Komarja na 23 mesecev in 20 dni zapora in v denarno globo 1322 lir.

Poročilo klesarskega tajništva za leto 1912.

Ker je v zadnjih letih zidarska organizacija številno tako zelo narasla in se je delo v njej silno pomnožilo, je bila zidarska organizacija prisiljena, da je ločila klesarsko tajništvo od svojega in zato je nastavila klesarska organizacija v Nabrežini s 1. julijem 1912 svojega tajnika. Posledice prejšnje organizacijske krize so po ustanovitvi klesarskega tajništva kmalu izginile. Klesarji so bili prepričani, da ni bil v organizaciji sami vzrok krize, temveč da jo je povzročila oseba, ki je dolgo časa uživala vse zaupanje nabrežinskih sodrugov, a ki je to zaupanje zlorabljala; zato so se takoj lotili intenzivnega dela za razvoj in okrepitev svoje organizacije. Organizacija je izgubila le 40 do 50 kamnolomcev. Ali upamo, da se bodo tudi ti povrnil v organizacijo, ko se bodo prepričali, da je delavec brez organizacije kakor mlin brez vode.

Posledic splošne gospodarske krize, ki je nastopila vsled balkanske vojne, niso klesarski delavci premočno občutili. Le za puljske sodruge je bilo pretečeno leto slabo, ker je vladala v Pulji velika brezposelnost in ker so kapitalisti pač še vedno kapitalisti. Tekom leta smo imeli štiri mezdna gibanja, ki so se končala z zadovoljivim uspehom. Za nabrežinske kamnolomce v kamnolomu »Cava romana« je dosegla organizacija 5 % povišanje mezd. Klesarji v Splitu so dosegli podolgotrajnem, nemurnem boju obnovitev delovne pogodbe in 7procentno povišanje mezd. Podjetniki so zaman tekmovali z vztrajnostjo in postrvovalnostjo organiziranega delavstva. Pri tvrdki Vodnik v Ljubljani se je obnovila dne 18. maja delovna pogodba, doseglo se je 5procentno povišanje mezd in 30procentno povišanje za delo čez čas. Sijajna je bila zmaga sodrugov klesarjev v Oplotnici na Štajerskem, kjer je organizacija sklenila novo pogodbo z ugodnimi pogoji. Delovno pogodbo smo dosegli v Oplotnici brez stavke. V kratkem času je torej dosegla organizacija izredno lepe uspehe.

Vkljub temu, da agitacija med klesarskimi delavci ni lahka, smo vendar ustanovili v preteklem letu dve novi skupini v Dalmaciji in sicer v Puščiču in v Selcih, in vplačili pa v Momjanu v Istri in v Prelogah na Kranjskem. Goriška skupina se je žal razbila, le 12 udov imamo še, drugi so postali na svojo škodo indiferentni. Prva in najvažnejša naša naloga bo, da organiziramo nabrežinske kamnolomce. Nabrežinski klesarji pa so v resnici razredno zavodni delavci, ki vedo ceniti pomen in namen organizacije. Shodov je bilo 49. Tajništvo je posredovalo v petnajstih slučajih.

Blagajniško poročilo od 1. januarja 1912 do 31. decembra 1912.

D o h o d k i: Prispevki centrale K 1683.96; prispevki podružnic K 522.22; subvencija K 103.36; prebitek 31. dec. 1911 K 261.26; skupaj K 2570.80.

I z d a t k i: Vožnja in dijete K 695.42; izobrazba K 10.93; plača K 1452; uprava kron 29.79; tiskovine K 18.70; preseljevanje kron 152.27; stanarina K 24; podpore K 13; brzojav K 1.02; poština K 39.62; kurjava K 6; razni stroški K 45.88; vračila K 6.50; skupaj kron 2495.13. Prebitek 31. dec. 1912 K 75.67.

Število članov je sledeče:

Podružnica Nabrežina 300 (1911), 332 (1912); podružnica Trst 50 (1911), 138 (1912); podružnica Sv. Križ 88 (1911), 87 (1912); podružnica Ribnica 116 (1912); podružnica Oplotnica 45 (1912); podružnica Pulj 40 (1911), 14 (1912); podružnica Split 25 (1911), 20 (1912); podružnica Ljubljana 37 (1911), 30 (1912); podružnica Sovodnje 29 (1911), 29 (1912); podružnica Sagrado 37 (1912); podružnica Pučišče 37 (1912); podružnica Selca 25 (1912); vplačevalnica Celje 8 (1912); vplačevalnica Preloge 29 (1912); vplačevalnica Momjan 26 (1912). Skupaj leta 1911 596, leta 1912 973.

Iz statistike članov je razvidno, da je bila med klesarskimi delavci živahna agitacija, ker je v enem letu naraslo število članov za 377. Pri tem se seveda organizacija ne bo ustavila,

temveč ji bo le bodrilo za nadaljne delo. Agitacija je tudi otežena zaradi tega, ker so posamezne skupine zelo oddaljene od deželnega tajništva. Ravno klesarji in kamnolomci so živo potrebni organizacije in sicer močne organizacije, ker podjetniki kaj malo skrbijo za varstvo delavcev in se ne ozirajo prav nič na varstvene določbe ministrske odredbe od 29. maja 1908. Le močna organizacija bo prisilila podjetnike, da bodo ravnali z delavci človeško, ne pa tako brezbrizno, kakor da bi bili blago.

Trst.

— **Člani političnega odbora** jugoslovanske socialno demokratične stranke v Trstu, so vabljani na važno skupno sejo vseh političnih odborov, ki bo v nedeljo 26. t. m. ob 9. zjutraj v »Delavskem domu«. Nihče naj ne manjka.

— **Opice.** Opice posnemanje je postalo za tržaške narodnjake vsakdanji opravke. Stvar je seveda precej razumljiva. Kdor nima lastnih izvirnih idej, kdor nima svoje iniciative, se mora posluževati tujih sredstev, mora krasti ideje in iniciative. Z idejami in iniciativami za lagamo socialni demokratije že delj časa slovenske narodnjake. Pri nas je takega blaga na razpolago v bogati meri in nič nismo jezni na narodnjake, ako zajemajo iz našega studenca. Kljub vsemu temu je opice posnemanje precej nelepa reč zlasti zaradi tega, ker morajo opičarji javno povedati, da so na duhu izredno revni. Naše železničarske organizacije so imele pred kratkim shod. Na shodu sta bila povabljeni pismeno in v ljudno tudi dr. Rybač in dr. Gregorin. Nista prišla. Za včeraj je pa naznanila shod zveza jugoslovanskih železničarjev. Izdala je letos letake, kjer je napisano, da sta povabljeni na shod tudi sodruga Pittoni in Kopač. Na letakih je to povedano. Toda Kopač in Pittoni nista dobila od imenovane zveze nobenega povabila. Vsak komentar bi bil odveč. Naznaniti, da sta imenovana sodruga povabljena, ne da bi bila v resnici tudi povabljeni, se pravi: varati javnost. Tak je naš nasprotnik, takih nepoštenih sredstev se poslužuje.

— **Resno svarilo.** (Dopis iz Trsta.) »Slovenskega Naroda« v Ljubljani doslej nismo šteli med one slovenske dnevnike, ki jim je za resnost mari toliko kolikor za Marsove prebivalce. Zato mu prav toplo priporočamo, naj se ne da speljevati na led od tržaških psevdodržavnikov in žurnalistov. Za svojo predvčerajšnjo rubriko iz Primorskega je nabrali nekoliko gradiva morda iz teh narodnih dnevnikov in naznanil svedno, da je Sv. Križ pri Trstu, ta socialistična trdnjava, padla v naročje Naših Domačih Ovac. Bog sam nam je priča, da nas take pripovedke ne vznemirjajo niti za trenotek. Po padcu Križa hrepene tržaški naprednjaki bolj kot Romeo za svojo Julijo. Solze, ki so jih pretočili zaradi Križa, bi zadostovale, da se napravi nov tržaški vodovod, in zaradi njihovih vzdihov imamo te dneve meglo v Trstu. Pa ne pomagamo nič. Križani so trdosrdni ljudje; za narodno ljubezen po tržaškem vzorcu nimajo več nobenega zmišla in vse narodne ideale so te dneve pokopali s posebno slavnostjo. — V Križu se je ustanovila podružnica N. D. O. menda že dvakrat. Viskdar je propadla. Enkrat se je zvrnila kar na prago in par dni ni bilo v Ljubljano nobenega tržaškega harlekina. Topot je bil naskok hujši. Zato je bil udarec močnejši in socialistična trdnjava je padla na možgane gospodom v »Narodnem domu« s tako silo, da če ne bi hoteli, bi morali biti prepričani, da je padla. Nismo bili na obnem zboru podružnice N. D. O. Nismo si upali tja, kjer so bile zbrane razne kapacitete in cvet delavske poštenosti. Ampak če je res, da je bila »dvorana«, kjer se je vršil občni zbor natlačena, potem vemo, da je bilo zborovanje resničen triumf narodno delavske ideje. V oni »dvorani«, kjer se je vršil občni zbor, je imel nekdanji sejo neki pododsek, sestojel iz petih sodrugov, o katerih lahko prišemo, da niso bili preveč rejeni. Poklicali so na sejo tržaškega dopisnika »Zarje«, da bi tam poročal o važni zadevi. Bilo je mraz. Ampak naš dopisnik je moral poročati skozi okno od zunaj, ker v »dvorani« ni bilo prostora za šest oseb. Nikdar ne bomo pozabili na tisto lepo sejo. Ampak — »Slovenski Narod« naj nam oprost, das mo se šalili iz tako resne zadeve. Nismo krivi mi. Kdor živi v atmosferi poročil nekaterih dnevnikov, mora izgubiti vsak zmisel za resne reči. Te dneve pričakujemo padec nove trdnjave. O tem se bo obirno poročalo in nič ne dvomimo o tem, da bo poročilo še lepše, kakor o padcu rdeče trdnjave. Le »Narodu« bi priporočali, naj ne nadomestuje svoje časnege »Brivca«.

— **Nova napaka.** Tržaški narodni dnevnik je iznašel pri nas novo napako. Preveč imamo v stranki discipline. Pravzaprav bi bila disciplina v stranki lepa čednost, ampak je postala greh, ker naša disciplina ni koristna tržaškim narodnjakom. Bog se usmili! Kaj naj storimo vendar, da bi ustregli tržaškim narodnim papežem. Začeli bomo izdajati tudi šaljiv tednik.

— **Narodnjaško orožje.** S kakšno zavistjo so tržaški narodnjaki spremljali impozantno železničarsko manifestacijo dne 13. t. m., kaže naslednji zgled: Sodr. Mih. Černe je prišel iz Nabrežine na shod; ko je šel po ulici Torrente, ga ustavi od narodnjakov poslan človek in ga vpraša, kam gre. Ko mu je sodrug povedal, kam je namenjen, ga je začel narodnjaški agent odvrčati, češ da shoda ne bo, da je preklican itd. Sodr. Černe se ni zmenil zanj in je šel svojo pot naprej. Spotoma je naletel še na dva narodnjaška policaja, ki sta ga pregovarjala z enakimi lažmi. Iz navedenega slučaja je razvidno, kakšen strah so imeli narodnjaki pred shedom, ker so vedeli, da bo na shodu razkrito sramotno izdajstvo njih poslancev. Zgodba pa kaže tudi malopridnost narodnjaške agitacije, ki sega v boju proti socialni demokraciji po najpodlejših sredstvih.

Balkanska vprašanja.

NOVA TURŠKA VLADA.

Carigrad, 25. januarja. Takoj po demisiji Kiamil paše so se sešli mladoturški voditelji in sestavili listo nove vlade, katero je Mahmud Ševket paša potočil predložiti sultanu. Lista je bolj tako sestavljena: Veliki vezir in vojni minister Mahmud Ševket paša; predsednik državnega sveta princ Halim Sajid; minister za notranje zadeve Hadži Adil; za zunanje zadeve Muktar paša (bivši poslanik v Atenah); mornariški minister Mahmud (?); pravosodni minister bivši carigradski vali Ibrahim paša; finančni minister bivši predsednik računskega dvora Rifaa paša; minister za javna dela senator Bacarija (Vlah); minister za efkav Hajri; trgovinski minister bivši minister za notranje zadeve Džemal; minister za pošte in finančno nadzorstvo Oskan; naučni minister bivši guverner Šukri.

Podrobnosti mladoturškega drž. prevrata.

Carigrad, 24. januarja. Times poročajo o mladoturški revoluciji sledeče podrobnosti: Ob 11. dopoldne se je napotil Talaat beg k velikemu vezirju in ga nagovarjal, da vložijo demisijo. Kiamil paša mu ni niti odgovoril, ni na njegovo zahtevo. Ob dveh popoldne se je sestal ministrijski svet, ki je sklepal o besedilu odgovora na demarš veselih. Mesto je bilo navidezno popolnoma mirno. Ob pol 4. je bilo opaziti na čisti Babali živahno gibanje. Porti so se bližali mladoturški politiki in častniki. Tem se je pridružilo kakih 500 zofov in častnikov z zastavami. Na čelu demonstrantov sta korakala Enver beg in Džavid beg. Enver beg je prihajal na belem konju Orožništvo, ki je stražilo portu, se jim je postavilo nasproti. Razvil se je kratak boj, v katerem so bili orožniki razoroženi, demonstranti pa so udrili v portu. Medtem, ko so prodirali častniki v palačo, se je nabirala množica ter kričala, doli s Kiamil pašo, živela armada! Enver beg in Džavid beg sta med tem z golima sabljama udrila v dvorano, kjer je zboroval ministrijski svet. Enver beg je stopil pred ministre in jim dejal, da ljudstvo ne žrtvuje Odrina in jih pozval, da odstopijo. Kiamil je nato spisal in podpisal prošnjo za demisijo. Enver beg se je nato odpravil v avtomobilu v sultanovo palačo, ter prisilil sultana, da je sprejel demisijo ministristva in imenoval Mahmud Ševket pašo za velikega vezirja. Sultan se je branil. Enver beg pa ga je opozoril, da stoji demonstrantje na ulici in da je nevarno, upirati se volji naroda. Šele ko se je sultan po svojem privatnem tajniku prepričal, da se res pripravljajo demonstracije in da hoče Kiamil odstopiti, se je vdal. Enver beg je nato med burnimi ovacijami množice proklamiral na portu, da je kabinet Kiamil paše padel, in da je Mahmud Ševket paša imenovan za velikega vezirja. Medtem so odstavljene ministre internirali na portu in zastražili njih privatna stanovanja. Tudi vsi vladni listi so bili zastraženi. Ob 8. zvečer se je Mahmud Ševket paša v spremstvu Enver bega in sultanovega osebnega tajnika podal na portu; tajnik je z balkona vladne palače prečital med viharim odobravanjem množice naslednji sultanov »irade«:

Velikemu vezirju Mahmud Ševket paši! Vse demisije Kiamil paše terja položaj domovine, da prevzame vladno izkušeno roko. Uverjen sem, da imate potrebne lastnosti in Vas imenujem za maršala in velikega vezirja. Jutri izberemo najspodobnejšo osebo za mesta šejkulislama. Izvolite mi jutri predložiti v odobravit listo svojih tovarišev. Alah naj nakloni uspeh Vašim prizadevanjem!

Mahmud Ševket paša je nagovoril demonstrante in jim razkazal, da bo napel vse svoje moči, da reši domovino. Množica mu je prirejala burne ovacije.

Med revolto.

Carigrad, 25. januarja. O izvedbi mladoturške revolte prihajajo polagoma podrobnosti v javnost. Pred Portu je bilo zbranih dva do tritisoč ljudi. Neprenehoma so se izmenjavali govori. Mladoturški aranžma se je poznal po klicih, ki so se razlegali: »Živela svoboda in komitete!« »Živio komitete za edinost in napredek!«

Vojaško izdajstvo.

Carigrad, 25. januarja. Straža pri Portu se ni nič upirala mladoturkom, dasi so streljali z revolverji na njene oficirje. Ravnatelj anatolskih železnih Hriginin je bil ravno s prvimi dragomanom anatolske družbe dr. Webrom v konzulski sobi Visoke Porte, ko so prišli mladoturki. En strel je zadel vojnega ministra Nazima, ki se je zrušil ob hugoinnovih nogah. Ministri so bili zelo pobiti, le Kiamil paša je ostal hladnokrvn. Tudi Noradungijan se je držal mirno.

Nazim-paša ubit.

Carigrad, 24. januarja. Dasi sta se Enver beg in Talaat-beg trudila, da bi preprečila prelivanje krvi, je vendar bivši vojni minister Nazim-paša postal žrtev demonstracij. Ko sta Enver in Nazim zapustila Visoko Porto, so počili iz oken palače, kjer so sobe adjutantov vojnega ministra in velikega vezirja, strelji. Spremlstvo mladoturških voditeljev je odgovorilo na enak način in pri tem je bil Nazim-paša ubit.

Kiamil pobegnil.

Carigrad, 24. januarja. »Alemdar« trdi, da je Kiamil-paša že včeraj pobegnil iz Carigrada.

Mladoturški manifest.

Carigrad, 24. januarja. Mladoturški komite je izdal manifest na narod, v katerem našteva vse dogodke izza albanske vstaje in vojaških devertacij v minulem poletju, omenja imenovanje Muktarjeve vlade in nje kapitulacijo pred vstaši, vsled katere se je oglasil apetit v balkanskih državah. Balkanski narodi so dobili vtisk, da je turška armada brez moči, in so sklenili medsebojno zvezo. Že ko je bila četverozveza balkanskih držav razglašena, je vlada odpustila 120.000 vojakov iz prezenčne službe. Vlada Mahmuda Muktaria se ni menila za vojaški načrt, ki je bil že davno poprej izdelan za slučaj balkanske vojne, in je poverila poveljstvo nad armado nesposobnim častnikom. S tem je povzročila katastrofo. Manifest vehementno napada Kiamilov kabinet, ker je hotel skleniti mir za vsako ceno, ne glede na izvrstno stanje armade. Osmanski narod se nikdar ne odreče svojim pravicam nad evropsko Turčijo in je pripravljen za vsako žrtve, da pokaže svetu svojo sposobnost za slavno in vredno življenje v svetovni zgodovini.

Kaj hoče nova vlada?

Carigrad, 25. januarja. Minister za notranje zadeve pravi, da nova vlada ne pomeni nadaljevanja vojne za vsako ceno. Ali Turki poginejo rajši hitro in častno, kakor da bi polagoma umirali.

Turški delegati odpoklicani?

Carigrad, 24. januarja. Na Portu je bil prečitan dekret, da so odpoklicani delegati iz Londona in poslanika Hilmi-paša z Dunaja in Turkan-paša iz Peterburga. Vojna sodišča so odpravljena.

Kiamil paša.

Carigrad, 25. januarja. Bivši veliki vezir Kiamil paša se je vrnil v svojo palačo. Torej ni pobegnil.

Italijanske ladje.

Rim, 25. januarja. Oklopnici »San Marco« in »Pisa« sta dobili ukaz, da odploveta nemudoma v turške vode.

Priprave za vojno.

Carigrad, 25. januarja. Enver beg pravi, da je obnoveitev vojne edino upanje Turčije. Vojska je baje kakor prerajena. Enver je na čelu vojnih priprav.

Rdeči križ.

Solun, 25. januarja. Oddelek ruskega Rdečega križa je odpoklican iz Epira, ravno tako ves oddelek angleškega Rdečega križa.

Nevarna igra.

London, 25. januarja. »Standard« piše, da se mladoturki igrajo z usodo Carigrada, ter piše: »Nemogoče je predvideti, kaj se zgodi. Kriza se lahko zaključi s padcem Odrina, ki lahko pride vsak čas, zakaj v takem slučaju se tudi nova vlada ne bo mogla upirati dejstvom. Če bi pa tudi odrinska posadka še vztrajala, se mora smatrati turški položaj za obupen. Konflikt se ne more razvlečiti brez rizika tako rekoč gotove izgube glavnega mesta. Vsi odkritostni prijatelji Turčije žele zaradi tega, da bi se nova vlada vedla razumno.«

Ministri pri sultanu.

Carigrad, 25. januarja. Opoldne so se zbrali novi ministri in se obiskali sultanu. Bivši minister za zunanje zadeve Noradungijan je bil naprošen, da poda ministrijskemu svetu pojasnila o zunanjem položaju. Ministrijski svet se je popoldne zbral, da se posvetuje o primernem odgovoru na noto veselil. Rezultat posvetovanja še ni znan.

Selamlilik.

Carigrad, 25. januarja. Včerajšnji selamlilik se je izvršil v popolnem redu.

Nazimov pogreb.

Carigrad, 25. januarja. Nazim paša je bil včeraj popoldne pokopan z vsemi vojaškimi častmi. Pogreba se je udeležil tudi Mahmud Ševket.

DELITEV AZIJSKE TURČIJE?

Pariz, 25. januarja. V dobro poučenih krogih trdijo, da so med Anglijo, Rusijo in Francijo sklenjeni dogovori o razdelitvi interesnih sfer v azijski Turčiji. Dogovor ima dobiti veljavo, ako nastanejo dogodki, vsled katerih postane obstoj turškega gospodarstva v Aziji dvomljiv. Taki dogodki bi bili mogoči, ako bi zopet izbruhnila balkanska vojna.

DUNAJSKI NAZORI.

Dunaj, 25. januarja. V tukajšnjih političnih krogih menijo, da položaj ni bistveno izpremenjen. Odgovor nove vlade bo najbrže nekoliko manj popustljiv, ali če so mladoturki pametni, ne bodo odgovorili tako, da bi onemogočili nadaljevanje pogajanj.

RUSIJA.

London, 25. januarja. Resne vesti iz Peterburga pravijo, da je položaj silno poostren. Če

odkloni turška vlada predajo Odrina, ne bo Rusija mogla ostati nevtralna, ampak nastopi agresivno proti Turčiji.

Pariz, 25. januarja. Iz Peterburga poročajo: V slučaju nepovoljnega odgovora nove turške vlade je Turčija pripravljena z vojaško silo nastopiti v Mali Aziji in razviti armensko vprašanje.

VOJNE LADJE PRED CARIGRAD.

Dunaj, 25. januarja. V diplomatskih krogih mislijo, da bodo veselite vsled novega položaja odpisale zopet vojne ladje za varstvo Evropejcev pred Carigrad.

BALKANSKI ZAVEZNIKI.

London, 25. januarja. Po vseh vesteh z oddolčnih mest je soditi, da so balkanski zaveznički resni pripravljeni na nadaljevanje vojne.

BOLGARSKA IN RUMUNIJA.

Bukarešta, 25. januarja. Boje se, da bo prevrat v Carigradu neugodno vplival na pogajanje z Bolgarsko. Nocoj bo kronski svet pod kraljevim predsedstvom.

ALBANIJA.

Italija in Avstrija.

Pariz, 25. januarja. »Temps« poroča iz Rima, da sta se Avstrija in Italija zedinili o glavnih točkah glede na meje Albanije. Rešeno ni še vprašanje avstrijskega protektorata nad albanskimi katoličani.

Skader albanski?

Dunaj, 25. januarja. Iz Peterburga javljajo, da je med ruskim in avstrijskim kabinetom dosežen sporazum v tem zmislu, da pripade Skader novi Albaniji.

JOVANOVIĆ PRI BERCHTOLDU.

Dunaj, 24. januarja. Srbski poslanik Jovanović je včeraj popoldne obiskal ministra Berchtolda.

SHOD V TRSTU.

Trst, 25. januarja. V veliki dvorani »Delavskega doma« je bil snoči impozanten shod jugoslovanske socialne demokratične stranke. Zbralo se je okrog 1000 oseb. Dvorana je bila natlačena. Predsedoval je Milost, o občinskem proračunu je poročal Regent, o političnem položaju pa Etbin Kristan. Shod se je po sijajnem poteku zaključil ob pol 11. Natančnejše poročilo sledi.

IZ FINANČNEGA ODSEKA.

Dunaj, 24. januarja. Finančni odsek je na današnji seji razpravljal o reformi dohodninskega davka; na prihodnji seji, ki bo v tork po plenarni seji, bosta govorila le še poročevalec Licht in soporočevalec dr. Renner, nakar bo glasovanje o prvi skupini davčne novele.

ROKA ROKO UMIVA.

Dunaj, 25. januarja. Akcijska družba »Dynamit Nobel« je naklonila mornariški in vojaški upravi 35.000 kron za zgradbo aeroplana.

V ZRAKOPLOVU IZ GORICE V LJUBLJANO.

Dunaj, 25. januarja. »Korrespondenz« poroča, da je napravil nadporočnik Holeka od zrakoplovnega oddelka polet iz Gorice preko Krasa v Ljubljano; dovršil je polet v 1 uri in 16 minutah. Holeka se je vzpel do 2600 metrov nad morsk gladino.

OGRSKI DRŽAVNI ZBOR.

Budimpešta, 24. januarja. Ob začetku seje je naznanil Tisza, da je z današnjim dnem potekel rok za izključitev poslancev. Nato je sprejela zbornica v tretjem čitanju včerajšnje zakonske načrte. Pri volitvi v odsek za volilno reformo so bili izvoljeni izključno le poslanci vladne stranke. Na predlog Tisze sklene zbornica, da naj bo prihodnja seja šele tedaj, ko bodo odseki rešili vse predloge. Nato je bila seja zaključena. Po seji se je takoj sešel odsek za volilno reformo in izvolil za predsednika grofa Khuen-Hedervaryja. Prva odsekova seja bo 6. februarja.

VSEUČILIŠNIKI ZA GENERALNO STAVKO.

Budimpešta, 25. januarja. Med slušatelji budimpeštanskega vseučilišča se je pojavilo gibanje, ki ima namen, da ob času generalne stavke ne bo noben dijak obiskoval predavanj. S tem hočejo dijaki pokazati svoje simpatije delavstvu. Gibanje vodijo absolvirani pravniki. Tudi na vseučilišču v Koložu je med dijaki slično gibanje.

STRANKIN ZBOR OGRSKE SOCIALNE DEMOKRACIJE.

Budimpešta, 25. januarja. Politijski predsednik dr. Boda je vzel na znanje naznanilo strankinega vodstva ogrske socialne demokracije za strankin zbor, ki bo v nedeljo.

ZA RODBINE MOBILIZIRANIH OSEB V NEMČIJ.

Berlin, 25. januarja. Državni zbor je pri razpravi o proračunu državnega urada za notranje zadeve sprejel socialno demokratično resolucijo, da se povišajo prispevki rodbinam pod orožje pozvanih oseb.

PROGRAM BRIANDOVE VLADE.

Pariz, 25. januarja. Včeraj popoldne se je Briandov kabinet predstavil parlamentu. Mini-

strski predsednik Briand je v poslanski zbornici prečital vladno izjavo, v kateri je obsežen program novega kabineta. Vlada hoče pospešiti volilno reformo v sporazumu z vsemi republikanci na podlagi pravičnega zastopstva manjšin, uvedbo dohodninskega davka, reformo vojnih sodišč in zakon o konjeniških kadrih. Med najnovejša vprašanja prištevata vlada problem posvetne šole, ki ga hoče rešiti brez sile, ampak z vztrajnostjo, nadalje službeno pragmatiko državnih uradnikov in nastavljenec. V vnanji politiki bo vlada obračala posebno pozornost bližnjemu in daljnemu vzhodu in bo zvesto čuvala sedanje alijanse in prijateljstva. Dogodki poslednjih mesecev, nadalje vladna izjava, potrjujejo, da vsebuje diplomatska akcija francoske republike v prilog svetovnega miru veliko moralno avtoriteto in prepričevalno silo. — Vladna izjava je zelo medla in ni napravila na zbornico posebnega vtiska. Namesto jasnega programa je Briand serviral parlamentu kup splošnih fraz; tako je s praznimi besedami obšel kočljivo vprašanje proporcije volilne reforme in se izognil principom, po katerih namerava vlada sestaviti volilno reformo. Pasus o laiciziranju šole je zbudil med socialisti in Combesovo skupino ironičen smeh. Ravno zato, ker nič ne pove, je vladni izjavi zagotovljena ogromna večina.

Pariz, 25. januarja. Po kratki razpravi o vladni izjavi je poslanska zbornica izrekla Briandovemu kabinetu zaupanje s 324 proti 77 glasovom.

SVOJEGLAVNI BELGIJSKI KLERIKALCI.

Bruselj, 24. januarja. Na včerajšnji seji zbornice je izjavil ministrijski predsednik, da odklanja predlog socialnih demokratov na izpremembo ustave, češ, da se je belgijsko ljudstvo pri zadnjih volitvah izreklo za (?) vladno politiko in da je zagrožena stavka ne premakne z njenega stališča.

PORTUGALSKA VLADA ZAVRAČA PAPEŠKO PREDRZNOST.

Lizbona, 24. januarja. Uradni list portugalske vlade prinaša izjavo, da krši v Acta sedis apostolicae 12. oktobra objavljena okrožnica papeževa zakon o ločitvi cerkve in države in da vsebuje napad na državne pravice. Vlada a limine zavrača papežev izjavo in prepoveduje nje razširjanje.

MINISTRSKA KRIZA NA NORVEŠKEM.

Kristijanija, 25. januarja. Sedanje ministristvo je odstopilo; kralj je poveril bivšemu državnemu ministru Gunar Knudsenu sestavo novega kabineta.

Novice.

* Iz novojorskega močvirja. V Novem Jorku je zdaj velik proces proti zažigalcem, ki daje vpogled v brezstidno delovanje novojorskih zločincev. Glavni obtoženec Izidor Stein je izpovedal, da se je v teku štirih let obrnil nanj več kakor 5000 oseb s prošnjo, naj jim zažge stanovanje. Brezvestni ljudje so namreč kupovali malovredno pohištvo in jo dali visoko zavarovati, nato pa so stanovanje užgali. Med obtoženci je tudi uradnik zavarovalne družbe.

* Žrtve vražarstva. Iz Moskve poročajo: V guberniji Novgorod so našli v gozdu razkosani trupli dveh otrok v starosti štirih in šest let. Oprsje in trebuh sta imela razrezani, srce, jetra in čreva so jima manjkali. Umor so izvršili tatovi, ker je med ruskimi tatovi razširjena vraža, da onega tatu ne dbe, ki ima sveče iz otroške masti.

* Preganjanje socializma na Ogrskem. Ogrska vlada je odvzela »Avantiju«, glasilo italijanske socialne demokracije, izhajajočemu v Milanu, poštni debet.

Odgovorni urednik Fran Bartl.

Izdaja in zalaga založba »Zarje«.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Ime

MAGGI

jamči

za izvrstno kakovost

MAGGI^{JEVIH} kock

po 5 vin. za 1/4 litra najfinišne goveje juhe

Le-te so najboljše!

Blagovollite to upoštevati pri kupovanju.

Čuječnost

e obvarovala že marsikatero nesrečo. Človek se mora tudi čuvati, da si ohrani zdravje. Ne sme se n. pr. čakati, da mala bolečina v rokah in nogah postane skrinasta bolezen, ker se nahajajo vendar dobri, preizkušeni izdelki, ki so se že na tisočkrat obnesli in morejo marsi-

katero zlo že v postanku udušiti. Tozadevno izpoved, ki je prava, nahajamo v pismu, ki jo je naslovila Nj. ekselencen baronica Helena Freytagh-Loringhoven, roj. baronica Buxhoeveden, Gorica, Corso Verdi 36, na lekarnarja E. V. Fellerja. Glasi se: »V posebno zadostilo mi je, da Vam pošljem danes priloženo, ravno kar prejeto karto znane pisateljice Pavle Marije pl. Egger Schmitzhausen. Iz nje razvidite, da je postalo domače zdravilo Fellerjev fluid z znanko »Elsafluid« za eno novo glasno bo-

gatejša. Dama je bila pred nedavnim pri meni in ker je tožila o strašnih, nevalgicnih bolečinah, sem ji dala eno stekleničko. Za malo dni po prvem poizkusu dojde ta živahna zahvala za očitno sijajni rezultat. Težko čakam na poročilo o učinku fluida pri kneginji Carolath, kar Vam bom takoj poročala.« Slišali smo že večkrat praviti, da kratka uporaba tega izdelka navadno zadostuje, da nekatere bolečine takoj odstrani. Poizkusite tudi Vi, če imate nahod, ste hripavi, zaslužnjeni in težko dihate, troite

na glavobolu ali zobobolu, Fellerjev fluid z znanko »Elsafluid«. Ta izdelek bi moral biti vedno v hiši, da je mogoče zlo takoj ustrahovati. Fellerjev fluid z znanko »Elsafluid« je boljše danes naročiti kakor jutri; za naročitev je natanko napisati: Lekarnar Feller v Stubici, Elsatgr št. 252 (Hrvatsko). 12 malih in 6 pol-dvojnih ali 2 specialni steklenici stanejo franko 5 kron.

B. Götzl, Ljubljana

Mestni trg št. 19. — Stari trg št. 8.

Brez konkurence!
Krasne novosti jesenskih oblek in površnikov domačega izdelka. Za naročila po meri največja izbira tu- in inozemskega blaga.
Solidna postrežba. Najnižje cene.

Čenjenim gostom in sl. občinstvu
naznanjam da priredim danes v soboto
domačo plesno veselico
v Auerovi restavraciji
Wolfova ulica št. 12.
Začetek točno ob 8. zvečer.
Za obilen obisk se priporoča
Ludovik Rožkar, restavrat.

Ceno posteljno perje!
Najboljši češki nakupni vir!

1 kg sivega, dobrega, pu-
ljenega 2 K; boljšega 2-40
K; prima polbelega 2-80K,
belega 4 K; belega puha-
stega 5-10 K; velefinega
snežnobelega, puljenega,
6-40 K, 8 K; puha sivega
6 K, 7 K, belega, finega
10 K; najfinejši prsi puh 12 K. Naročila od 5 kg
naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitega rde-
čega, modrega, belega
ali rumenega nankinga, pernice 180 cm dolga,
120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dolgi,
60 cm šir., polnjena z novim sivim, prav stano-
vitnim puhaštim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh
24 K; posamezne pernice 10K, 12 K, 14 K, 16 K
z glavnice 3 K, 3-50 K, 4 K. Pernica, 200 cm dolga,
140 cm šir. 13 K, 14-70 K, 17-80 K, 21 K, zglavnica,
90 cm dolga, 70 cm šir. 4-50 K 5-20 K, 5-70 K, spodnja
pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga,
116 cm šir. 12-80 K, 14-80 K. Razpošilja se po po-
vzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko
zamenja za neugajajoče se vrne denar. — Natančni
cenovniki gratis in franko.

S. Benisch, Dešenice št. 758, Češko.

Rastlinska destilacija „JELEN“
Logatec

Priporoča svoje izbrane in na več svetovnih razstavah s
prvimi darili odlikovane rastlinske destilate, kakor

„LIKER JELEN“ (sladki)

različne drugovrstne likerje:

„HRUŠEVEC“

„MALISOVEC“

„VIŠNJEVEC“

„MALINOVEC“

„KUMNOVEC“

kakor tudi vsakovrstna izborna žganja:

„BRINJEVEC“

„TROPINOVEC“

„SLIVOVKA“

er vsakovrstni inozemski in tuzemski „RUM“, najfinejši
„CAJ“ v orig. zavočkih od 5 kg naprej, ter v zavočkih po
10, 20 in 40 vinarjev s primernim popustom.

KISOVA KISLINA po najnižji ceni direktno iz tovarne.

Postrežba točna in realna.

Naročila sprejema rastlinska destilacija „JELEN“, imejitelj

Anton Jelenec v Logatecu.

K'dor „JELENA“ še ni pil,
ne ve, kaj vse je zamudil!

500 kron!!

Vam plačam, ako moj uničevalec korenin „mazilo RIA“ ne
odstrani v 3 dneh brez bolečin Vaših kurjih oči, bradavic,
otičancev itd. — Cena lončka z jamstvenim pismom K 1.

Kemeny, Košice (Kaschau) I. poštni predal 12/8740 grsko

Ljubljana

Kavarna Prešeren

Priporočam svojo moderno urejeno
kavarno, izvrstni biljardi, vsako-
vrstni časopisi.

Karol Polajnar
kavarnar.

STAJERSKO SLIVOVKO
tropinovec, brinjevec, vse vrste likerjev ter
MEDICINALNA ZGANJA
in sicer štajerski konjak, borovničevce, vin-
sko žganje, žganje iz šipkovih jagod priporoča

edina žganjarna v Celju
lastnik **ROBERT DIEHL.**

Kavarna Stari trg št. 39
celo noč odprta
„LEON“
Gostilna
Florijanska ulica št. 6.
Pristna vina. Domača kuhinja.

Pohištvo na prodaj.

Dve postelji ena omara, štirje tapcirani stoli,
ena zofa in pa ena miza, se dobi po jako
nizki ceni v Rožni dolini št. 139 pri Francu
Peterlin.

Najfinejši okus zrnate kave
slastno — dišeče — osvežujoče

Avtomobilska zveza
Idrija-Logatec, kolodvor.

Odhod iz Idrije:
ob 6— zjutraj
„ 12— opoldan
„ 3:30 popoldan

Prihod v Logatec:
ob 7:50 zjutraj
„ 1:40 popoldan
„ 5:10 popoldan

Odhod iz Logatca:
ob 8:30 zjutraj
„ 2:30 popoldan
„ 6:30 zvečer

Prihod v Idrijo:
ob 10:20 zjutraj
„ 4— popoldan
„ 8:15 zvečer

Cene z avtomobilnim omnibusom:

	I. razred za osebo	II. razred za osebo
Idrija-Logatec ali nasprotno	K 3—	K 2—
Idrija-Godovič	1:50	1—
Godovič-Hotodrsica	1:50	1—
Hotodrsica-Logatec	1:50	1—

Cene s kombiniranim avtomobilom:

	I. razred za osebo	II. razred za osebo
Idrija-Logatec ali nasprotno	K 3—	K 2—
Idrija-Godovič	1:50	1—
Godovič-Hotodrsica	1:50	1—
Hotodrsica-Logatec	1:50	1—

Označena vožnja se vrši vsak delavnik, omnibus
vozi vsak dan opoldan, ob nedeljah in praznikih
vozi le opoldan omnibus.

Točnost se po možnosti vzdržuje, vendar pa ne pre-
vzamem nobene odgovornosti za morebitno zamudo.

Valentin Lapajne v Idriji.

V Ljubljani, na Miklošičevi cesti št. 8,
nasproti hotela „Union“, sem odprl

odvetniško pisarno
dr. Ivan Lovrenčič.

MOJA ZENA

in vsaka pametna in varčna gospodinja rabi namesto dragega kravjega sirovega, kuhanega
ali namiznega masla boljše, zdraveje, redilneje in izdatneje in skoro polovico ceneje

margarino „Unikum“

Dobiva se povsod ali pa naroča naravnost.

Združene tvornice za margarino in sirovo maslo
Dunaj, XIV. Diefenbachgasse 59.

Dr. Josip Ferfolja je otvoril včeraj
svojo

odvetniško pisarno v Trstu

Via Molino piccolo št. 7. — Telefon št. 26—50.

Otvoritveno naznanilo.

Usojam si slavnemu občinstvu javiti, da sem otvoril

v Škofji ulici

kavarno Krapš

ki je najudobneje urejena in z dvema najnovejšima biljardoma c. kr. dvornih za-
nikov Seifert in sinovi opremljena. — Točijo se najfinejše gorke in m. zle pijače ter
so cenj. gostom tu- in inozemski listi na razpolago. Moje dolgoletno delovanje v ka-
varni Evropi jamči za točno in solidno postrežbo.

Z velespoštovanjem

I. Krapš, kavarnar.

Za veselice!

Velika izbira najcenejših raznih krink,
kap, klobučkov in drugih pokrival, gir-
land, koriandoli, serpentini in drugih reči.
Vse te predmete dajem društvom v ko-
misijsko prodajo, to je, kar se ne raz-
peča sprejemem po veselici nazaj. ∴

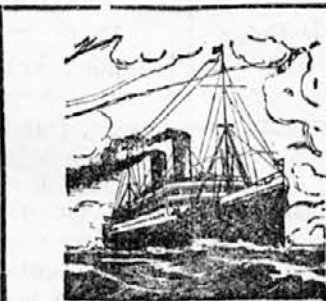
Isto velja za vsa zunanja naročila.

FR. IGLIČ, Ljubljana, Mestni trg št. 11-12.

Potniki
v severno in južno AMERIKO
se vozijo sedaj le po domači avstrijski progi

Avstro-Amerikana

Trst-Newyork, Buenos Aires-Rio de Janeiro

z najnovejšimi brzoparniki z dvema vrtnicama, električno
razsvetljavo, brezžičnim brzojavom, na katerih je za vsakega
potnika preskrbljeno, da dobi dovolj domače hrane z vinom,
svež kruh, posteljo, kopelj itd.

Odhod parnikov:

v sev. Ameriko vsako soboto, v južno Ameriko vsakih 14 dni.
Vsakovrstna pojasnila daje drage volje brezplačno pri glavni
agenturi za Kranjsko, Stajersko in Koroško:

SIMON KMETETZ Ljubljana,
Kolodvorska ulica št. 26.